

MAL-VERKOSTON OHJAUSRYHMÄN KOKOUS III/2025

Aika: pe 12.9.2025 klo 12.30–15.00

Paikka: Teams-kokous

Microsoft Teams [Liity kokoukseen nyt](#)

Jäsenet

Pj. Satu Pääkkönen, tulosaluejohtaja, HSY
 Johanna Järvinen, yksikön päällikkö, HSL
 Olli Voutilainen, erityisasiantuntija, TEM
 Ruusa Degerman, erityisasiantuntija, YM
 Annu Korhonen, Traficom
 Sini Tohmo, Väylävirasto
 Lotta Mattson, VM
 Hanna Perälä, liikenneneuvos, LVM
 Anne Jarva, maankäytön asiantuntija, Kuntaliitto
 Patrik Hämäläinen, Joensuun kaupunki
 Mervi Vallinkoski, yleiskaavap., Jyväskylän kaupunki
 Tero Piippo, yhteyspäällikkö, Kuopion kaupunki
 Olli Alho, kaupunkikehitysjohtaja, Lahden kaupunki
 Paula Paajanen, yleiskaavapäällikkö, Oulun kaupunki
 Mariitta Vuorenpää, yleiskaavas. Porin kaupunki
 Päivi Nurminen, seutujohtaja,
 Tampereen kaupunkiseutu
 Jyrki Lappi, maankäyttöjohtaja, Turun kaupunki
 Virpi Mamia, projektipäällikkö, Turun MAL-k.seutu
 Raine Mäntysalo, professori, Aalto/RYL
 Johanna Järvinen, yksikön päällikkö, HSL
 Satu Pääkkönen, tulosaluejohtaja, HSY

Varalla

pj:t vuorottelevat
 Katja Palonen, johtava asiantuntija, TEM
 Olli Maijala, YM
 (hankkeissa Virve Hokkanen ja Petteri Katajisto)
 Maija Stenvall, Traficom
 (hankkeissa Antti Rahiala)
 Seppo Serola, Väylä
 Maria Torttila, LVM
 Johanna Vilkuna, liikenne, Kuntaliitto
 Pauli Sonninen, kaavoitus, Joensuu
 Anna Isopoussu, Jyväskylän kaupunki
 Heli Pitkänen, maisema-arkkitehti, Kuopio
 Johanna Sääksniemi, Lahden kaupunki
 Mika Uolamo, k.arkkitehti, Oulun kaupunki
 Mikko Nurminen, rakennusvalvonta, Pori
 Eero Kauppinen, Tampereen kaupunkiseutu
 Kaisu Kuusela, Tampereen kaupunkiseutu
 Paula Keskikastari, kaavoituspäällikkö, Turku
 Hanna Mattila, johtaja, Turun
 kaupunkitutkimusohjelma
 Tytti Viinikainen, liikennejärj.asiantuntija, HSL
 Miliza Ryöti, asumisen asiantuntija, HSY

Verkoston koordinaatio

Kati-Jasmin Kosonen, kehittämisspäällikkö
 Eero Purontaus, suunnittelupäällikkö

Pyydetty puheenvuorot

Tiia Valtonen, Ramboll Finland Oy, Kaupunkivihreä hankkeen tilannekatsaus (Asiakohta 4)
 Annu Korhonen, Traficom, Kansallisen SUMP-ohjelman ajankohtaiskatsaus (Asiakohta 5)

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

1. Kokouksen avaus, läsnäolijoiden ja teams-osallistujien toteaminen ja esityslistan hyväksyminen

2. Edellisen kokouksen (11.6.2025) asiat (5 min)

Edellisen kokouksen muistio löytyy kokousaineistosta:

<https://mal-verkosto.fi/mal-verkosto/ohjausryhman-kokoukset-2025/>

Päätösehdotus: Ohjausryhmä hyväksyy edellisen kokouksen muistion:

Päätös:

3. MAL-verkoston alkuvuoden 2025 toiminta ja ajankohtaiskatsaus (20 min)

Hankekatsaus

- Elinkeinoalueiden ylikunnallinen kehittäminen kuntien raja-alueilla -hanke
- Yhteensovittavan kaupunkivihreän kehittäminen kaupunkiseutujen suunnittelussa – hanke (erillinen asiakohta, Ramboll Finland esittelee)
- Pyöräliikenteen vaikutusten arviointi -hanke

Talouskatsaus

- Talousluvut ajalta tammi-elokuu 2025

Tilaisuudet ajalla kesäkuu – syyskuu 2025

- Ikäystävällinen kaupunkitila tuloswebinaari (KARMI-hanke, Aalto, Syke, ARA, YM) 3.6.2025, Lahti & hybridi
- Kestävien kuntaverkostojen aamukahviwebinaarit, *Hyvinvointi ja terveys osana kestävää kuntatyötä*, Terve kunta-verkosto & MAL-verkosto 11.9.2025 klo 8.30-9.45, ([Liity 11.9.2025 aamukahville tästä linkistä \(siirryt toiseen palveluun\)](#))
- Seudullinen kaupunkivihreä - hankkeen aloituswebinaari ja -työpaja ti 10.6.2025
- Seudullinen kaupunkivihreä - hankkeen Seutupaneeli I ti 19.8.2025
- Seudullinen kaupunkivihreä - hankkeen Seutupaneeli II pe 19.9.2025 klo 12-14

Viestintä kesäkuu – syyskuu 2025

- Kesäkuun ja elokuun jäsenkirjeet
- Kesäkuun uutiskirje
- Mal-verkosto.fi sivuston päivitys vastaamaan strategiakauden tavoitteita, os. <https://mal-verkosto.fi/>

Päätösehdotus: Ohjausryhmä merkitsee alkuvuoden toiminnan ja muut ajankohtaiset asiat tiedoksi.

Päätös:

4. Seudullisen kaupunkivihreän kehittämishankkeen tilannekatsaus, (40 min)

Hankkeen lähtökohdat ja tavoitteet

Hyvinvoiva ja strategisesti suunniteltu kaupunkivihreä kykenee tuottamaan rakennetussa ympäristössä lukuisia erilaisia elämän laatua ja toimivuutta parantavia luontopalveluita. Sen merkitys kaupunkien ja kaupunkiseutujen elinvoimaisuudelle ja kestäväälle kehitykselle korostuu jatkuvasti. Taustalla on vahva tavoite sovittaa yhteen kaupunkiseudun yhdyskuntarakenteen, liikennejärjestelmän ja viherrakenteen kehittämisen periaatteet sekä edistää ilmastonmuutokseen sopeutumista ja hallintaa. Kaupunkiseuduilla on tarpeen *etsiä ja pilotoida malleja, miten kaupunkivihreän lisääminen parhaiten onnistuu lisäten sekä määrää että laatua erityyppisissä suunnittelukohteissa ja –tasoilla ja erikokoisilla kaupunkiseuduilla.*

Seudullinen yhteistyö on edellytys vaikuttavalle kaupunkivihreän kehittämiselle, sillä viheryhteyksien jatkuvuus ei tunne kuntarajoja. Kaupunkiseuduilla viherrakenteen elinvoimaisuuden turvaamiseen ja kehittämiseen osana yhdyskunta- ja aluerakenteen toiminnallisen kokonaisuuden suunnittelua tarvitaan kaupunki- ja seutusiilot ylittävää, eri näkökulmat ja tarpeet tunnistavaa yhteensovittavaa systeemiymmärrystä sekä pitkäjänteistä yhteistyötä.

Yhteensovittavan kaupunkivihreän kehittäminen kaupunkiseutujen suunnittelussa on yhteistyöhanke MAL-verkoston, ympäristöministeriön, väyläviraston ja kaupunkiseutujen välillä. Hankkeen tavoitteena on ollut hakea hyviä toimintamalleja ja käytännön keinoja kaupunkivihreän kehittämiseksi määrän ja laadun suhteen erityisesti seudullisella tasolla. Työssä on tunnistettu myös tapoja eri toimijoiden näkökulmien yhteensovittamiseen sekä tunnistettu tulevaisuuden kehittämisen tarpeita.

Kysymyksiä, joihin työssä on haettu vastauksia:

- Miten parhaalla tavalla kehittää ja ylläpitää kaupunkivihreän määrää ja laatua yhdyskuntarakenteen suunnittelussa ja toteutuksessa, samalla kun kaupunkirakenne tiivistyy?
- Minkälaisia kaupunkivihreään ja sen kytkeytyneisyyteen liittyviä ohjelmia, strategioita, ja suunnitteluinstrumentteja (hyvät käytännöt) kaupunkiseudut ovat ottaneet käyttöön, myös seututasolla?
- Millaisia näkemyksiä MAL-verkoston kaupunkiseuduilla on kaupunkiekosysteemien viherympäristön tyydyttävästä tasosta (vrt. ennallistamisasetus)?
- Miten varmistaa viherympäristön laadulliset tekijät ja kytkeytyneisyys kaupunkiympäristössä ja seututasolla? Miten kehitystä mitataan ja seurataan?

Hankkeen toteutus

Työ toteutetaan monivaiheisena kokonaisuutena, jossa yhdistyivät asiantuntijatyö ja laaja sidosryhmävuorovaikutus. Alkuvaiheessa järjestettiin kick-start -webinaari ja tehtiin desktop-selvitys, joiden avulla koottiin tarkastelukehikko ja muodostettiin

kokonaiskuva seudullisen kaupunkivihreän nykytilasta. Tämä perusanalyysi tarjosi pohjan keskustelulle ja yhteisen ymmärryksen rakentamiselle koko prosessin ajatellen.

Vuorovaikutus on viety käytäntöön monipuolisilla menetelmillä. Kick-off -webinaarissa esiteltiin hankkeen tavoitteet ja luotu yhteinen lähtökohta työskentelylle. Tämän jälkeen on järjestetty Seutupaneelit I ja II, joissa sidosryhmät tarkastelivat kaupunkivihreän määrää, laatua, haasteita ja kehittämistarpeita. MAL-verkoston ohjausryhmän kokoukseen mennessä Seutupaneeli I on pidetty ja Seutupaneeli II tulossa. Paneelien rinnalla toteutettiin kysely, jonka avulla kerättiin täydentäviä näkemyksiä ja kokemuksia eri toimijoilta. Tilaisuuksien kautta on tehty havaintoja ja nostoja, joiden avulla on tunnustettu ristiriitoja ja määritelty seudullisen tason keskeisiä kehittämiskysymyksiä.

Työn yhteydessä laaditaan suosituksia seudullisen kaupunkivihreän suunnitteluun ja ohjauskeinoihin. Suosituksia työstetään Seutupaneelin II sekä jatkotyöstetään hankkeen oman ohjausryhmän työpajassa, minkä jälkeen kokonaisuus altistetaan kommenttikierrokselle. Tulokset ja suositukset esitellään MAL-verkoston juhlaseminaari pe 28.11.2025, ja työ päätetään julkaisemalla loppuraportti vuoden 2025 lopussa.

Hankkeen kilpailutuksen voittaneen konsultin, Ramboll Finland Oy:n edustaja Tiia Valtonen esittelee välitulokset ja alustavat suositukset.

Päätösehdotus. Ohjausryhmä hyväksyy hankkeen tilannekatsauksen ja antaa evästyksensä hankkeen loppuvaiheisiin.

Päätös:

5. Kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelmien laadintaan liittyvä yhteistyö, SUMP (30 min)

Traficom koordinoima SUMP yhteistyö, ml tietoisut ja kansallinen ohjelma

Euroopan laajuinen liikenneverkko TEN-T edistää Euroopan unionin talouskasvua ja kilpailukykyä sekä vahvistaa unionin taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta. TEN-T-verkon vaatimuksista ja kehittämisen prioriteeteista on säädetty TEN-T-asetuksessa (2024/1679). TEN-T liikenneverkon tavoitteisiin on liitetty tavoite **Kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelmien laadinnasta ja toimeenpanosta**¹. Suomessa suunnitelmien laadinta ja toimeenpano koskee **suurimpia kaupunkisolmuja** (urbannodes²), eli 7 MAL-seutua. Asetuksen mukaan jäsenvaltioiden on edistettävä kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelmien käyttöönottoa. **Suomen kansallinen kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelmien yhteyspiste on Traficom.**

Annu Korhonen Traficomista esittelee kokoukselle yhteyspisteen lähiajan toimenpiteet sekä teemaan liittyvien tietoisukujen sarjaa. Ensimmäinen tietoisuku järjestettiin pe 6.6.2025 ja vuoden viimeinen tietoisuku käsittelee Aarhusin SUMP-suunnitelmaa 12.12.2025.

¹ TEN-T-asetuksessa KOM 2024/1679 ja KOM suosituksessa 2023/550.

² Urbannodes on määritelmällisesti keskustaupunkia laajempi toiminnallisen kaupunkiseudun alue².

Yhteistyö UBC:n Kestävän kaupunkiliikenteen EU-hankkeiden kanssa (10 min)

MAL-verkosto on kiinnittynyt UBC:n Kestävän kaupunkiliikenteen suunnittelun edistämiseen (SUMP) kahden Itämeren alueen ja EU laajuisen projektin kautta.

Käynnissä oleva ja suomalaisia keskisuuria kaupunkeja koskeva SUMP-yhteistyö on nimeltään *SUMPS for BSR* (2021-2027). Projektina *SUMPS for BSR* keskittyy eurooppalaisittain pienten ja keskisuurten kaupunkien kyvykkyyksien helpottamiseen silloin kun ne ottavat käyttöön ja toimeenpanevat kestävän kaupunkiliikenteen suunnittelua. *SUMPS for BSR* keskittyy erityisesti aktiivisen elämäntavan ja omaa aktiivisuutta vaativien kulkutapojen käyttöönottoon (kävely- ja pyöräily, mikromobility, joukkoliikenne ja omin jaloin kuljettavat matkaketjut) sekä hyväksynnän laajentamiseen keskikokoisissa kaupungeissa ja niiden ympäristössä. Keskikokoiset kaupungit tekevät Kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelmia omista lähtökohdistaan ja itse näkemällään kuntakoalitiolla, EU:n TEN-T asetus ei siihen suoraan velvoita, liikenteen päästövähennystavoitteiden saavuttamisen kannalta toimintamallin käyttöönotto on silti suotavaa.

Sumps for BSR-hankkeen keskeisenä osiona on koulutuspakettien tuottaminen, testaaminen ja läpivieminen kaupunkien kanssa. Kaupunkien koulutuspaketit lanseerataan vuoden 2026 alussa, markkinointikierros käynnistyy syksyllä 2025. Syksyllä 2025 käynnistyy myös haku pienimuotoiseen SUMP-sparraukseen, jossa BSR-alueen kaupunkiseutu voi hakea erityistä SUMP-klinikka työskentelyyn. Klinikkaan otetaan hakemuksella mukaan kaupunkinooodeja pienempiä kaupunkeja ja seutuja. Klinikalla kaupunki saa konsultin avustamana vetoapua ensimmäisen kierroksen käynnistämiseen tai jo olemassa olevan SUMP:n vaikuttavuuden lisäämiseen. Kaupunkeja hyväksytään 10 koko alueelta, yhteisenä klinikkakielenä on englanti. Lisätietoja liitteenä olevista dioista sekä hankkeen sivuilta: <https://interreg-baltic.eu/project/sumpsforbsr/#summary>

SUMP-teemaiset hankkeet, niiden löydökset ja tulokset sekä yhteiset suositukset kokoava projekti **BSR Urban Mobility - Enhancing active and efficient urban mobility in the Baltic Sea Region** käynnistyy tänä kesänä. MAL-verkosto on hankkeen paikallinen yhteistyökumppani. Pääajatuksena EU tai jäsenvaltioiden rahoittamissa SUMP-hankkeissa on ollut tukea paikallis- ja alueviranomaisia, suunnittelijoita ja päättäjiä kestävän kaupunkiliikenteen ja -logistiikan edistämistoimissa Itämeren alueen EU jäsenvaltioissa. Kokoamalla tiedot ja koulutuspaketit yhteen sekä EU kaupunkinoodien, aluehallinnon että jäsenvaltioiden SUMP kokemukset tulevat koottua yhteiseen matriisiin. Samalla tiedonvaihtoa tehostetaan kaupunkien, alueiden ja jäsenmaiden kesken. Yhteistyö ja tiedonvaihto on projektissa vertikaalista ja horisontaalista: käyttökelpoiset ideat ja kokemukset onnistuneista toimeenpanomenettelyistä ja kestävän liikkumisen edistämisen haasteista siirtyvät rajattomasti Itämeren alueella maasta ja paikallisyhteisöstä toiseen.

“BSR Urban Mobility platform project brings together different EU or nationally funded projects that have developed tools, guidance, and demonstrated solutions that can support

local and regional authorities in sustainable urban mobility and logistics planning and contribute to successful implementation of these strategies on local level. The overall objective of the platform project is to build cities and regions' capacity to tackle urban mobility challenges – highlighting SUMP as the cornerstone of local mobility policies."

Hanketta johtaa UBC ja Turun kaupunki ja se kokoaa toistakymmentä organisaatiota, yhteisöä ja valtiota Itämeren SUMP:ien ja kaupunkilogistiikan äärelle vuosina 2025-2028. Hankkeen virallinen kick off on heinäkuussa 2025.

Päätösehdotus. Ohjausryhmä merkitsee SUMP tilannekatsauksen tiedoksi.

Päätös:

6. MAL-verkoston Juhlaseminaarin 28.11.2025 alustava ohjelma (10 min)

MAL-verkoston vuosiseminaari pidetään **pe 28.11.2025 iltapäivällä** Ravintola Lasipalatsin Palmusalissa, os. Mannerheimintie 22-24, Hki. klo 11.30-16. Tapahtuma pitää sisältäen lounaan, seminaarin ja glögit. Seminaari on samalla MAL-verkoston 15-vuotisjuhlaseminaari.

Seminaariin kutsutaan ohjausryhmän jäsenet ja varajäsenet, verkoston muiden jäsenseutujen yhdyshenkilöt, verkoston nykyiset ja entiset koordinaattorit sekä käynnissä olevien hankkeiden projekti- ja ohjausryhmät. Jäsenyhteisöt saavat kutsua edelleen organisaatiostaan MAL-verkoston toiminnassa mukana olleita jäseniään. Tapahtumaan tulee ilmoittautumissivu, 55 ensin ilmoittautunutta pääsee mukaan. Tilaisuuteen järjestetään myös striimi.

Verkoston koordinaattorit esittelevät alustavan ohjelman ja seminaarin rakenteen.

7. Seuraava kokous

MAL-verkoston vuoden viimeinen kokous järjestetään teamsissa ma 8.12. klo 12.30-15. Asialistalla vuoden ajankohtaiskatsaus, vuoden 2025 hankkeiden päätökset, vuoden 2026 hankkeiden lähetekeskustelu sekä vuoden 2026 puheenjohtajiston valinta.

8. Muut asiat

9. Kokouksen päättäminen